

מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה

1. בקיץ 2005 יישמה מדינת ישראל, באופן חד צדדי, את תכנית ההתנתקות, במסגרתה עזבו כוחות צה"ל את רצועת עזה והממשל הצבאי שהוקם בשנת 1967, בוטל, והרשות הפלסטינית נטלה את השליטה בכל שטח הרצועה, ללא כל מעורבות ישראלית. בהתאם לכך, עמדתה של ישראל הינה שדיני התפיסה הלוחמתית אינם חלים עוד על היחסים שבינה לבין תושבי הרצועה, ועל כן, היא איננה נושאת עוד באחריות הכוללת לרווחתה של האוכלוסייה, אלא רק בחובות הומניטאריות בסיסיות כלפיה.
2. ביוני 2007 ביצע ארגון החמא"ס הפיכה אלימה ברצועה, בסופה נטל את השלטון בה בכוח הזרוע. ארגון זה מצוי במצב מתמשך של עימות מזוין עם מדינת ישראל ואינו מכיר בזכות הקיום של מדינת ישראל.
3. על כן, החליטה ועדת השרים לעניין ביטחון לאומי ("הקבינט המדיני ביטחוני"), בהחלטה ב/34 מיום 19 בספטמבר 2007, כי רצועת עזה הינה "יישות עוינת" הנשלטת על ידי ארגון טרור וכי תוטלנה עליה מגבלות שונות בתחום האזרחי-כלכלי. מגבלות אלו כללו צמצום בסוגי הסחורות שישראל מאפשרת את הכנסתן לרצועת עזה, בכמות הדלק והחשמל שישראל מספקת לרצועה ובהיקף תנועות האנשים בין ישראל לרצועה.
- יודגש, כי במסגרת ההחלטה נקבע במפורש, כי המגבלות ייושמו בהתאם לחובות המשפטיות המוטלות על ישראל וכן כי יש להימנע מהיווצרות משבר הומניטארי. בהמשך, עמדת ישראל ביחס להיקף חובותיה כלפי תושבי הרצועה וביחס לחוקיות המגבלות שהוטלו על הרצועה התקבלו על ידי בית המשפט העליון.
4. אם כך, מדיניות תנועת האנשים בין ישראל לרצועת עזה קשורה בחבל הטבור למצב המדיני-ביטחוני המשתנה בין ישראל לרצועת עזה ובסביבתה. בהתאם לכך, הקריטריונים הנוגעים לתנועת אנשים נבחנים באופן תכוף על-ידי הגורמים המוסמכים, ונגזרים מהמצב המשתנה כאמור.
5. כלל בקשותיהם של פלסטינים להיכנס מרצועת עזה לישראל מוגשות לידי מת"ק עזה באמצעות הוועדה האזרחית הפלסטינית ברצועה, הכפופה למשרד לעניינים אזרחיים אשר ברמאללה. במקרים חריגים מתקבלות בקשות המוגשות על-ידי גורמים מהקהילה הבין לאומית וארגונים בין-לאומיים מוכרים.

6. מלבד הקריטריונים הנקבעים מעת לעת לבחינת בקשות הכניסה לישראל, כלל הבקשות נבחנות לגופן, בהתאם לנסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה, וכן בהתאם לבחינה ביטחונית פרטנית הנוגעת למבקש ו/או בני משפחתו, בדיקת האינטרסים הביטחוניים, המדיניים והאסטרטגיים של מדינת ישראל באישור הבקשה וכן נבדקת אמיתות המסמכים המצורפים לבקשות.

7. להלן פירוט המקרים בהם מתאפשרת התנועה בין ישראל לרצועת עזה, בחלוקה בהתאם לסוג התנועה (כניסה לישראל, יציאה לרצועה) ועל פי פילוח האוכלוסיות השונות:

א. כניסה לישראל:

(1) טיפול רפואי – כניסה לישראל לצורך טיפול רפואי מתאפשרת, אף אם לצורך מעבר לאיו"ש או לחו"ל, בהתאם לפניית מתאם הבריאות הפלסטיני, הפועל במסגרת הוועדה האזרחית הפלסטינית ואמון על תעדוף הבקשות, סיווג הדחיפות והעברתן לידי המת"ק, וזאת לצורך קבלת טיפול רפואי מציל חיים או טיפול רפואי שבהיעדרו טעם החיים משתנה כליל, כל זאת בכפוף לכך שהטיפול המבוקש אינו זמין ברצועת עזה.

כאן המקום להדגיש, כי התשלום עבור הטיפול הרפואי מועבר מהרשות הפלסטינית ישירות לבתי החולים בישראל ולכן, דורשת הרשות הפלסטינית לאשר מבעוד מועד את כניסת המטופל לטיפול בישראל (בהרבה מקרים מעדיפה הרשות הפלסטינית לטפל בחולה ברצועת עזה או באיו"ש וזאת עקב סוגיית העלויות הגבוהות שבטיפול בישראל).

(2) צוותים רפואיים – כניסתם של צוותים רפואיים לבתי חולים בישראל או באיו"ש לצורך השתלמויות רפואיות והתמחויות שיש בהן כדי להביא לחיזוק ושיפור המענה הרפואי הניתן לתושבי הרצועה במקרים של סכנת חיים או במקרים בהם היעדר טיפול יביא לכך שטעם החיים ישתנה כליל.

(3) כניסה לצורך ביקור קרוב משפחה החולה במחלה קשה – כניסת תושבי רצועת עזה לישראל (אף לצורך מעבר לאיו"ש או לחו"ל) לצורך ביקור קרוב משפחה מקרבה ראשונה החולה במחלה קשה אשר יש בה חשש לחיי החולה או כזו המצריכה אשפוז ממושך. יש לציין, כי במסגרת זו נלקח בחשבון גם גילו של החולה.

(4) כניסה לצורך השתתפות בלוויה או חתונה – כניסת תושבי רצועת עזה לישראל (אף לצורך מעבר לאיו"ש או לחו"ל) לצורך השתתפות בחתונה או הלוויה של קרוב משפחה מקרבה ראשונה.

(5) כניסת ילדים כנלווים – מתאפשרת כניסתם של ילדיו הקטינים (עד גיל 6) של תושב הרצועה שהותרה כניסתו לישראל לצרכים המפורטים בסעיף 3 ו-4 לעיל או לצורך הומניטארי אחר, על פי שיקול דעת הגורמים המוסמכים.

- (6) כניסת סוחרים ואנשים עסקים – מאושרת כניסה של 70 סוחרים (לישראל, איו"ש וחוו"ל) ביום. הכניסה מתאפשרת בכפוף לפנייה מהוועדה האזרחית הפלסטינית ובכפוף להיותו של המבקש סוחר בכיר, אשר בכניסתו יש כדי לתרום לשיפור כלכלת הרצועה ואשר עוסק במסחר בטובין המאושרים בהתאם למדיניות האזרחית בעת הגשת הבקשה.
- (7) גורמים פלסטיניים בכירים – כניסת פלסטיניים המשמשים בתפקידי מפתח ברשות הפלסטינית אשר מופיעים ברשימות שהועברו ע"י משרד לעניינים אזרחיים ברשות הפלסטינית ואושרו ע"י מתאם פעולות הממשלה בשטחים (נושאי תעודות VIP1 ו-VIP2).
- (8) פלסטינים המצויים בהליך "איחוד משפחות" – מותרת כניסתם לישראל וחידוש היתרי השהייה בישראל, בכפוף לבחינה ביטחונית פרטנית מעת לעת, על-פי קריטריונים הנקבעים ע"י משרד הפנים.
- (9) כניסת מלגאים לישראל – מותרת כניסת תושבי רצועת עזה, המחזיקים במלגה מוכרת מטעם מדינה בעלת יחסים דיפלומטיים עם מדינת ישראל או על ידי ארגון בין לאומי מוכר על ידי מדינת ישראל (על ידי משרד הרווחה, הפנים או החוץ), המיועדים לצאת ללימודים בחוו"ל, לצורך ראיון ויזה או לצורך יציאה לחוו"ל, בכפוף לפנייה ישירה משגרירות או קונסוליית המדינה בה מיועד המלגאי ללמוד ובכפוף לליווי מטעם השגרירות או הקונסוליה.
- (10) בעלי נתינות זרה – כניסת תושבי הרצועה בעלי אזרחות כפולה ונתינות זרה ובני משפחה מקרבה ראשונה (בני זוג או ילדים מתחת לגיל 18) לצורך יציאה למדינה בה הם מחזיקים במעמד, בהתאם לפנייה מטעם הקונסוליה או השגרירות של אותה המדינה ובכפוף לליווי מטעמה ממעבר ארז לגשר אלנבי.
- (11) עובדי ארב"ל פלסטינים – מותרת כניסתם לישראל של עובדי ארגונים בין לאומיים מוכרים (על ידי משרד הרווחה, הפנים או החוץ) או עובדי נציגויות דיפלומטיות (שגרירויות, קונסוליות ונציגויות דיפלומטיות לרשות הפלסטינית) של מדינות בעלות יחסים דיפלומטים עם ישראל, אף אם לצורך מעבר לאיו"ש או לחוו"ל.
- (12) כניסת פלסטינים שמענם הרשום באיו"ש לישראל לצורך חזרתם לאיו"ש – מקום בו מעברם לרצועה נעשה על דעתה של מדינת ישראל ובתיאום עמה, ומבלי שהוגבלה חזרתם לאזור דרך ישראל.
- (13) כניסת עיתונאים לישראל – מותרת כניסת תושבי רצועת עזה העובדים כעיתונאים, המשתייכים לסוכנות ידיעות או כלי תקשורת המחזיקים בנציגות בישראל ורשומים בלשכת העיתונאות הממשלתית (לע"מ), בכפוף לבקשת הסוכנות או כלי התקשורת להתיר את הכניסה לצורך השתלמות מקצועית, פגישות עבודה או קבלת פרס עיתונאי.
- (14) כניסת מאוימים לישראל – מאושרת כניסתם לישראל וחידוש היתרי השהייה של תושבי רצועת עזה שהוכרו על ידי ועדת המאוימים כמאוימים, ואושרו על ידי גורמי הביטחון.
- (15) כניסת כדורגלנים – מותרת כניסתם לישראל, אף לצורך מעבר לאיו"ש או לחוו"ל, של שחקני נבחרת הכדורגל הפלסטינית והנבחרת האולימפית הפלסטינית לצורך השתתפות באימוני ומשחקי הנבחרת, בכפוף לפנייה מטעם המשרד לעניינים אזרחיים.

(16) כניסה לכנסים ואירועים של הרשות הפלסטינית – מעת לעת, בכפוף לקבלת בקשה מפורטת מנציגי הרשות הפלסטינית באיו"ש, ובכפוף לאישור שר הביטחון, מותרת כניסתם של תושבי רצועת עזה לישראל לצורך השתתפות בכנסים או אירועים מיוחדים הנערכים בחסות הרשות הפלסטינית.

ב. יציאה לרצועת עזה:

(1) יציאת ישראלים לרצועת עזה –

בפתח הדברים יש לציין, כי בהתאם לחוק יישום תוכנית ההתנתקות, הסמכות להתיר את יציאתם של ישראלים לרצועת עזה ושהייתם בה מוקנית למפקד פיקוד דרום.

(א) יציאה במקרה של צורך הומניטארי חריג -

(1) יציאת ישראלים לרצועה לצורך ביקור קרוב משפחה מקרבה ראשונה החולה במחלה קשה אשר יש בה חשש לחיי החולה או כזו המצריכה אשפוז ממושך. יש לציין, כי במסגרת זו נלקח בחשבון גם גילו של החולה.

(2) יציאת ישראלים לרצועה לצורך השתתפות בלוויה או בחתונה של קרוב משפחה מקרבה ראשונה.

(ב) יציאה במסגרת נוהל "משפחות חצויות" – יציאת ישראלים שכן זוגם מתגורר ברצועה לצורך התאחדות עם בן הזוג.

(ג) יציאת נלווים – מותרת יציאתם לרצועה של קרובי משפחתו מדרגה ראשונה של מי שהותרה כניסתו לרצועה (בן זוג או ילדים עד גיל 18).

(2) יציאת גורמים דיפלומטיים המאומנים לישראל – יציאת דיפלומטים מטעם מדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים עם מדינת ישראל המאומנים למדינת ישראל ומחזיקים בתיעוד רשמי מטעם משרד החוץ.

(3) יציאת נציגים רשמיים מטעם מדינות זרות – יציאת נציגי מדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים עם מדינת ישראל למטרות רשמיות מטעם המדינה אותה הם מייצגים, אשר התקבלה בשםם בקשה רשמית מהנציגות הדיפלומטית הרשמית בישראל ואשר לביקורם אין אופי פוליטי או מדיני הנוגד את האינטרסים של מדינת ישראל (לדוגמא - פגישה עם גורמי חמא"ס).

(4) יציאת עובדי ארב"ל זרים – יציאת עובדי ארב"ל המוכרים על ידי מדינת ישראל (על ידי משרד הרווחה, הפנים או החוץ) בעלי אזרחות זרה המחזיקים בתיעוד רשמי מטעם משרד החוץ או שהוגשה בשםם בקשה רשמית ממטה הארגון הבין לאומי בישראל.

(5) יציאת נציגי ארב"ל מוכרים – יציאת זרים שאינם עובדי ארב"ל, אך הוגשה בשםם בקשה רשמית ממטה הארגון הבין-לאומי בישראל ואשר הם בעלי מקצוע הדורש מומחיות הנדרשת לטובת פעילות הארגון (דוגמת רופאים, מהנדסים, טכנאים ייחודיים).

- (6) יציאת עובדי ארבי"ל פלסטינים תושבי איו"ש – יציאת פלסטינים תושבי איו"ש עובדי ארגונים בין-לאומיים המוכרים על ידי מדינת ישראל (על ידי משרד הרווחה, החוץ או הפנים) או עובדי נציגויות דיפלומטיות של מדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים עם מדינת ישראל אשר מומחיותם או תחום עיסוקם הכרחי לפעילות הארגון או הנציגות ברצועת עזה.
- (7) יציאת עובדי ארבי"ל ישראלים (תושבי מזרח ירושלים) – יציאת ישראלים ממזרח ירושלים עובדי ארבי"ל המוכרים על ידי מדינת ישראל (על ידי משרד הרווחה, הפנים או החוץ) או עובדי נציגויות דיפלומטיות של מדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים עם מדינת ישראל אשר מומחיותם או תחום עיסוקם הכרחי לפעילות הארגון או הנציגות ברצועת עזה.
- (8) יציאת עובדי ארגונים נוצרים – מותרת יציאת עובדי ארגונים המוכרים על ידי אגף הדתות במשרד הפנים.
- (9) יציאת עיתונאים לרצועת עזה – מותרת יציאת עיתונאים בעלי דרכון זר (שאיננו ישראלי), המחזיקים בתעודה מטעם לשכת העיתונות הממשלתית (לע"מ).
- (10) יציאת תושבי איו"ש לרצועת עזה – יציאת תושבי איו"ש לרצועת עזה מתאפשרת בכפוף לבקשה מטעם משרדי התיאום והקישור של הרשות הפלסטינית ובמקרים הבאים:
- א) יציאה לצורך ביקור קרוב משפחה החולה במחלה קשה – יציאת תושבי איו"ש לרצועת עזה לצורך ביקור קרוב משפחה מקרבה ראשונה החולה במחלה קשה אשר יש בה חשש לחיי החולה או כזו המצריכה אשפוז ממושך. יש לציין, כי במסגרת זו נלקח בחשבון גם גילו של החולה.
  - ב) יציאה לצורך השתתפות בלוויה או חתונה – יציאת תושבי איו"ש לרצועת עזה לצורך השתתפות בחתונה או הלוויה של קרוב משפחה מקרבה ראשונה.
  - ג) יציאה לצורך השתקעות ברצועה והעתקת מרכז חיו של התושב אליה.
- (11) יציאת גורמים פלסי בכירים לרצועת עזה – יציאת פלסטינים המשמשים בתפקידי מפתח ברשות הפלסטינית אשר מופיעים ברשימות שהועברו ע"י משרד יו"ר הרש"פ למתפ"ש ואושרו ע"י שר הביטחון.